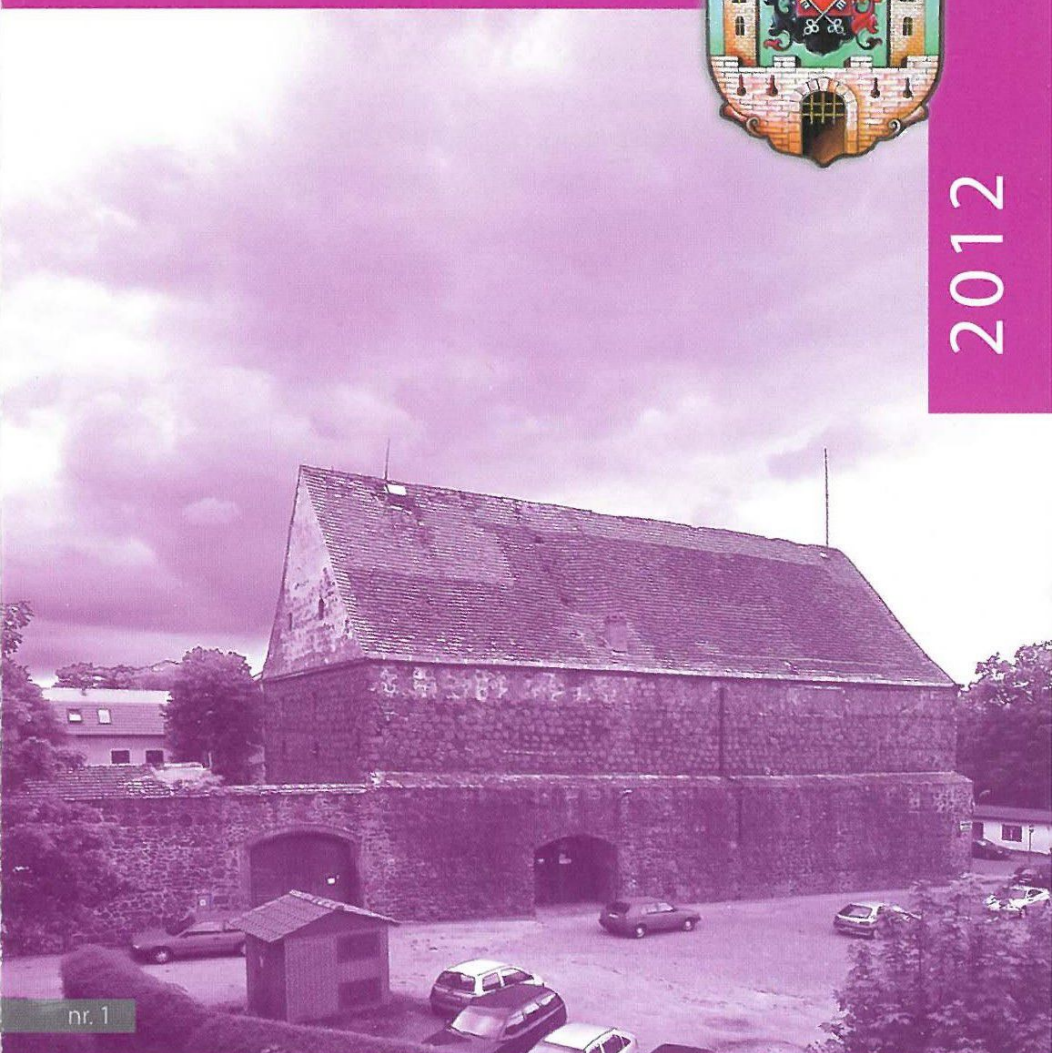

Dom Solny

„Pozwólmy przemówić zabytkom”

2012

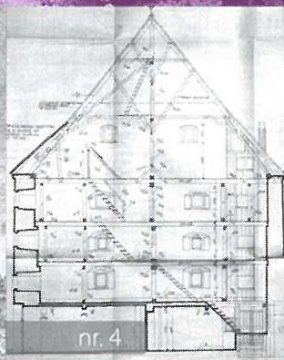
nr. 1

nr. 2

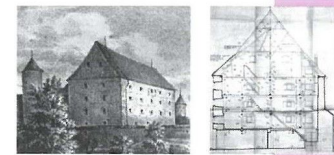
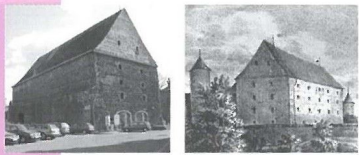
nr. 3

nr. 4

Tekst: Łukasz Tekiela

www.luban.pl

Dom Solny

Wysoki na 22 m Dom Solny został wzniesiony na planie prostokąta o wymiarach 33,82 x 18,40 m. Posiada 4 kondygnacje i przestronny strych. Mury Domu Solnego wykonano z kamienia bazaltowego oraz polnych otoczków na zaprawie wapiennej z domieszką gliny. Wszystkie stropy magazynu posiadają drewnianą konstrukcję i wspierają się na drewnianych słupach. Poszczególne poziomy łączą schody w formie drabin opartych o belki stropowe. Należy nadmienić, że Dom Solny posiadał zewnętrzne tynki, których resztki można jeszcze dostrzec na zachodniej elewacji.

Wzniesiony w latach 1537-1539 Dom Solny na przestrzeni wieków był dwukrotnie podwyższany. Pierwszy raz nastąpiło to w 1556 r. Otrzymał on wówczas dodatkowe piętro. Po raz kolejny jego mury zostały podniesione w 1698 r. Nietypowe wydarzenie w historii tego magazynu miało miejsce w 1673 r. W dniu 10 sierpnia na szczycie jego dachu przysiadło 10 bocianów. Jeden z nich był czarny. Ptaki siedziały na dachu do następnego dnia, budząc żywe emocje w mieście. W 1807 w czasie wojen napoleońskich w murach magazynu zostało założone więzienie dla żołnierzy. Wiadomo, że w pierwszej połowie XX w. służył on za remizę strażacką. Podobnie zresztą wykorzystywali go również polscy mieszkańcy miasta po roku 1945. Ciekawostką, o której warto wspomnieć, jest również to, że tuż przy południowo – zachodniej części elewacji budynku stoi zapomniany przedwojenny dystrybutor paliwa.

Das Salzhaus

Das 22 m hohe Salzhaus wurde über dem rechteckigen Grundriss (33,82 x 18,40 m) errichtet. Es hat vier Etagen und einen geräumigen Dachboden. Sein Gemäuer besteht aus Basaltstein und Gerölle mit Kalk- und Lehmörtel. Alle Decken des Hauses sind aus Holz gemacht und die Treppen dazwischen haben die Leiterform. Die Überreste des äußeren Putzes kann man noch heute an der Westfassade bemerken.

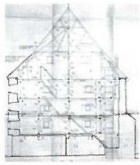
Zweimal wurde das in den Jahren 1537-1539 aufgebaute Salzhaus erhöht. Zum ersten Mal erfolgte es 1556, als es eine zusätzliche Etage bekam und danach 1698. Ein ganz außergewöhnliches Ereignis fand im Jahre 1673 statt. Am 10. August setzten sich 10 Störche auf dem Dach. Einer der Vögel war schwarz. Die Störche saßen auf dem Salzhaus bis zum nächsten Tag und weckten große Emotionen unter den Stadtbewohnern. Wenn es sich um die Zeit der napoleonischen Kriege handelt, wurde im Jahre 1807 ein Soldatengefängnis im Salzhaus eingerichtet. Es ist auch bekannt, dass das Gebäude in der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts als Spritzenhaus diente. Ähnliche Rolle spielte das Salzhaus für polnische Stadtbewohner nach dem zweiten Weltkrieg. Bemerkenswert ist es auch, dass gleich an der südwestlichen Fassade ein vergessener Brennstoffverteiler aus der Vorkriegszeit steht.

The Salt House

The 22m (72 ft) tall Salt House was erected on a rectangular plan of 33,82 x 18,40m (111 x 59 ft). It is a four-storey building with a spacious attic. The walls of the Salt House were built with basalt stones and field boulders on lime mortar with some clay. All the ceilings are wooden and they rest on wooden pillars. The floors are joined by ladder-shaped stairs, leaning on the ceiling beams. It is worth noticing that there was external plaster on the Salt House, whose remnants can still be found on the west facade.

The Salt House, built between 1537-1539, had its height extended twice over the centuries. It took place for the first time in 1556. It acquired an extra floor. It occurred for the second time in 1698. One unusual event happened during the history of this storage in 1673. 10 storks perched on the top of its roof on 10th August. Strangely, one of them was black. The birds sat without moving until the next, which stirred a lot of emotions among the townspeople. In 1807, during the Napoleonic Wars, the storage was converted into a prison for soldiers. It is known that in the early 20th century, it served as a firefighting depot and continued to be used as such until 1945. It is interesting to know that there is a forlorn pre-war petrol pump by the south-west part of the facade.

Solný dům

Dům vysoký 22 m byl postaven na obdélníkových základech o rozměrech 33.82 x 18.40 m. Má 4 podlaží a prostornou půdu. Stěny budovy jsou vyrobeny z čedičového kamene a polních balvanů, spojených vápennou maltou a hlínou. Všechny stropy mají dřevěnou konstrukci a jsou navzájem podepřeny dřevěnými sloupy. Jednotlivé podlaží jsou spojeny schodištěm ve formě žebříků, opřených o stropní hranoly. Je třeba poznamenat, že Solný dům měl vnější omítky, jejichž pozůstatky můžeme ještě dnes vidět na západním průčelí.

Dům byl postaven v letech 1537-1539. Konstrukce stavby byla v průběhu věků dvakrát zvýšena. Poprvé se to stalo v roce 1556 čím dům získal další patro. Zdi byly opět vzneseny v roce 1698. Neobvyklá událost v historii stavby se stala v roce 1673. Dne 10. srpna na štít střechy přiletělo 10 čápů. Jeden z nich byl černý. Ptáci seděli na střeše do druhého dne čím budili živé emoce v celém městě. V roce 1807, během napoleonských válek bylo v útrobach budovy založeno vězení pro vojáky. Je také známo, že v první polovině dvacátého století sloužila stavba jako požární zbrojnice. Podobnou funkci plnil dům polským obyvatelům města po roce 1945. Zajímavým faktem, který stojí za zmínku je skutečnost, že vedle jihozápadní části budovy stojí dodnes zapomenuta pumpa paliva z předválečného období.

- nr. 1:** Lubanški Dom Solny / Laubaner Salzhaus
foto: Paweł Sokółowski
- nr. 2:** Dom Solny / Salzhaus
foto: Łukasz Teklela
- nr. 3:** Dom Solny na pocz. XIX w. / Salzhaus am Anfrang des 19. Jahrhunderts
- ilustracja z prywatnych zbiorów Janusza Kulczyckiego**
- nr. 4:** Dom Solny – przekrój / Salzhaus – Durschnitt
ilustracja ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Lubaniu

Projekt „Pozwólmy przemówić zabytkom” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu państwa przy wsparciu Euroregionu Nysa

Unia Europejska, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego; Inwestujemy w waszą przyszłość / Europäische Union, Europäischer Fonds für regionale Entwicklung; Investition in Ihre Zukunft

www.luban.pl

